

Hayat abartılacak bir şey değil

Haldun Taner Öykü Ödülü sahibi Kerem Işık, 'Iskalkı Karnaval' ile okurlarıyla buluştu. Bu kitabında da yine kelime oyunları ve kurguladığı dil bekliyor öykülerinde bizi. İleriyi gösteren bir ayna tutuyor gibi

SERAP TELÖZ

Kerem Işık, Haldun Taner Öykü Ödülü'nü aldığı "Toplum Böceği" adlı kitabından sonra geçtiğimiz aylarda "Iskalkı Karnaval"la okurlarıyla yeniden buluştu. İlk kitabı "Aslında Cennet Yok"tan sonra "Toplum Böceği" ile edebiyatta ciddi bir çıkış yakaladı ve adını genç öykücülerin arasına yazdırdı. Son öykü kitabı "Iskalkı Karnaval"da da görüyoruz ki kendisine çizdiği bu yolda sağlam adımlarla ilerliyor. Bu kitabında da yine kelime oyunları ve kurguladığı dil bekliyor öykülerinde bizi. İleriyi gösteren bir ayna tutuyor gibi. Gelecekte kurguladığı öykülerinde bireyin sıkışmışlığını, sınırlarını, kabullenmişliğini ve toplum, düzen tarafından dayatılan kurallar karşısında aklını, kalbini kullanan cesur kahramanları çıkış yollarını kendileri buluyorlar. Her ne kadar kurgular farklı olsa da aslında bizzat insanı, bizi bize anlatıyor Kerem Işık ve sanki bizi tatlı tatlı uyandırmaya çalışıyor. Keyif alarak bir solukta okuduğum "Iskalkı Karnaval" hakkında sevgili Kerem Işık'la söyleştik.

Sadece öyküleri değil dili de kurguluyorsun öykülerinde. Bunu "Toplum Böceği"nden de biliyoruz. Ve bu kez karşımıza "Iskalkı Karnaval"la çıkıyorsun. Bu isimde bir öykün yok kitabın içinde. Öncelikle biraz **kitap** isminin oluşum aşamasından bahseder misin?

"Toplum Böceği"nin temeli, **kitapla** aynı adı taşıyan öyküyle birlikte atılmıştı. Dolayısıyla kitabın ismi daha en başından belliydi. Bu kez farklı bir yol izleyerek **kitaptaki** öykülerden birinin ismini kullanmak yerine daha kuşatıcı bir isim seçmek

istedim. **Kitap** boyunca farklı sebeplerle hayallerini 'iskalayan', istediklerine bir türlü kavuşamayan karakterler anlatılıyor. HAYDA'daki Merve, O En Güzel Klişe'deki Rifat ya da Rıza'nın İmalatı'ndaki Rıza... Hepsi de istekleri, ulaşmak istedikleri hedefleri olan fakat dış nedenlerden ötürü bunu gerçekleştiremeyen karakterler. Aynı zamanda öykülere tıpkı gerçek hayat gibi sürprizli ve ele avuca gelmez bir yapı kazandırmaya çalıştım. Dolayısıyla kitabın ismi aslında benim için 'Hayat' ile eşanlamli: sürekli bir şeyleri iskalayıp durduğumuz rençrenk bir karnaval

İlk öykün Kalbi Büyüyen Adam, **kitaptaki** en kısa öykün ancak benim yüreğimi en çok acıtan öykülerden biri oldu. Sevgiden bu kadar çok mu korkuyoruz? Kalbi Büyüyen Adam öyküsünde az önce bahsettiğim 'iskalama' durumu tersyüz oluyor. Bu kez iskalanan, Kalbi Büyüyen Adam'ın ta kendisi. Kimsenin acı çekmemesi için bütün acıları çekmeye razı olan bu adamı kimse anlayamıyor. Gündelik hayatın 'karnavallığı' içinde bu adamın - handiyse - romantik duruşuna yer yok. Evet, yüreği acıtan bir yanı olduğu doğru; fakat umut veren bir yanı da var. Her ne kadar Kalbi Büyüyen Adam'ın heykelini dikmek kimsenin aklına gelmese de heykelinin dikilmesinden çok daha etkili bir şey oluyor ve bu kez kahramanımız o

küçük kızın yüreğinde büyümeye başlıyor. Sevgiden korkmuyoruz, hatta aksine herkesin tek derdi daha çok, hep daha çok sevmek; fakat bitmek bilmeyen acımasızlığımızla, vahşiliğimizle, iktidar sevdamızla, umursamazlığımızla ve bencilliğimizle sevgiyi korkutup kaçırın yine biz oluyoruz.

Gelecekte kurguladığın, toplum kurallarına uyum sağlamaya çalışan bireyin sıkışmışlığını, kanıksamışlığını, sorgulamaya başlamasını ve başkaldırısını okuduğumuz HAYDA adlı öykün en uzun öykülerinden biri. Öyküden romana bir geçiş mi bekliyor bizi?

Neredeyse okumaya başladığım günden bu yana bilimkurgu en sevdiğim türlerden biri olmuştur. Gelecekte geçen metinlerin bana çok daha geniş bir özgürlük alanı sağladığını düşünüyorum. Tabii 'bilimkurgu' kelimesini ilk duyuşta anladığımız anlamda, bilimsel bir temele dayanan metinler için kullanmıyorum; kaldı ki bu kullanım biçiminin de çok doğru olmadığını düşünüyorum. Bilimkurgu meselesine değinmemin nedeni aklımda - daha ziyade - Atwood, Mieville, Le Guin gibi yazarların metinleriyle dirsek temasında olan bir roman fikrinin dönüp dolaşması. Ancak bu roman tasarısından önce, halihazırda üzerinde düşündüğüm ve

notlarını almaya başladığım bir novella araya girecek gibi görünüyor. Ancak öyküden kopmamın mümkün olmadığını belirtmem gerek yok sanırım...

Dil oyunlarını, kelimelerle oynamayı, bildiğimiz kelimelere bambaşka anlamlar seviyorsun; HAYDA, AVM, SANKİ, SERÇE, MİT, ROMAN vs. gibi bildiğimiz kelimelerin senin kaleminde farklı kurgulandığını görüyoruz. Tasarlarken, öykümü bu kelimeleri doğuruyor, kelimelerden mi öykü doğuyor?

Her ikisi de... Bazen böyle 'buluntular' bir öykü fikrine dönüşüyor, bazense bir öykü yazılırken yeni yeni kısaltmalara gerek olabiliyor.

Genellikle öykülerin gelecekte geçiyor. Distopik öğelerin ağırlıklı olduğu öyküler. Tasarlanmış bu gelecekte ne kadar uzaktayız sence?

Az önce de belirttiğim gibi, bilimkurgu, 'güncelin' anlatışı bağlamında göz ardı edilemeyecek olanaklar sunuyor. Burada asıl önemli olan, tasarlanan gelecekte ne kadar uzak olduğumuzdan ziyade, içinde yaşadığımız gerçekliğin bilimkurgunun sağladığı bu olanaklardan faydalanarak ne denli başarılı bir şekilde kaçıda dökülebildiği. Zira bilimkurgunun bana hitap eden yanlarından biri de öncelle arasındaki bu sıkı bağ aslında. Uzun sözün kısası, bu tasarlanmış gelecekte uzak değiliz; aksine bir yanıla tam da içinde yaşıyoruz...

"Kılcıksız Sanat" adlı öykünde, beş yıl sonra yeniden bir **kitap** yayımlamaya çalışan, gelinen noktanın vahametiyle karşı karşıya kalan bir yazarın başından geçenleri okuyoruz. Ciddi bir sansür eleştirisi. İçinde bulunduğumuz bu süreçte yazarken sen de oto sansür uyguluyor musun?

Kesinlikle öyle bir durum yok. Aksine, zihnimi kurcalayıp duran dertleri, anlatmak istediğim hikayeyi daha dikkat çekici, çarpıcı ve akılda kalıcı detaylarla aktarmaya gayret ediyorum.

Bireyin gözünden toplumsal düzen eleştirisi ve uyarı niteliğinde bir **kitap** bekliyor okurlarını. Son olarak, yazarın yazdıklarında bir meselesi olmak zorunda mıdır diye sormak istiyorum.

Böyle bir 'zorunda' olma hali vardır diyemeyiz. Fakat yaşamla, içinde bulunduğumuz dünyayla düzeniyle, kendisiyle, kelimelerle ya da sadece aktarmak istediği hikâyeyle derdi olan yazarların metinlerini daha sahici buluyorum. Ayrıca -en azından kurgusal metin yazarların- ortak bir derdi de vardır diyebiliriz: anlatmak istedikleri hikayeyi en iyi şekilde anlatma çabası...

